

Rijden onder invloed

Een eerste kennismaking

Statistiek
Verkeerskunde - Nederlands

Sofie Bogaerts
Benoît Depaire
Isabel Thys
Marc Vancaudenberg

Rijden onder invloed: een eerste kennismaking (S)
Jongeren en alcohol: een debat (V - N)

Rijden onder invloed: een eerste kennismaking

Doelstellingen

Deze module is bedoeld als een voorbereiding op het project 'Rijden onder invloed'.

Na het doornemen van deze module zal je in staat zijn

- het onderwerp 'Rijden onder invloed' te situeren binnen de Belgische wetgeving;
- tabellen en grafieken over de ongevallenstatistieken met betrekking tot rijden onder invloed, kritisch te evalueren.

Studiemateriaal

De opdracht bestaat uit twee delen. Voor beide delen heb je toegang tot het internet nodig.

Het verloop van de module

Verdeel de klas in groepen zodat elke groep een computer met internetaansluiting ter beschikking heeft. Los per groep de vragen op en schrijf de antwoorden neer op een blad. Daarna stelt elke groep zijn oplossingen voor aan de andere groepen, wat aanleiding kan geven tot een groeps gesprek over alcohol in het verkeer.

Afspraken

Voor deze opdrachten krijg je in totaal 2 lesuren ter beschikking. Tijdens de daaropvolgende les zullen alle antwoorden besproken en vergeleken worden.

Opdrachten

Opdracht 1: rijden onder invloed in de wetgeving

Geraamd wordt dat jaarlijks tenminste 10 000 bestuurders, passagiers, voetgangers en fietsers op de wegen in de Europese Gemeenschap om het leven komen waarbij de rijvaardigheid van de bestuurder als gevolg van alcoholgebruik verminderd was. Uit onderzoek is gebleken dat het relatieve risico om bij een ongeval te worden betrokken aanzienlijk toeneemt bij een alcoholconcentratie in het bloed tussen 0,5 mg/ml en 0,8 mg/ml.

1. Zoek op het Internet van een aantal Europese landen de toegelaten alcoholconcentratie in het bloed. Welke landen zijn volgens jou het strengste? Vind je het goed dat in Europa de landen elk een verschillende wetgeving hebben over de toegelaten alcoholconcentratie?
2. Wat zegt de Belgische wetgeving over rijden onder invloed van alcohol? Maak een korte samenvatting van wat niet toegelaten is, en hoe deze overtredingen bestraft worden.
3. Welke verschillende manieren bestaan er om de alcoholconcentratie bij een bestuurder te controleren? Kan een bestuurder een alcoholtest weigeren?
4. Zoek op welk effect alcohol heeft op je lichaam. Maak onderscheid tussen de volgende categorieën:
  - 0 tot 0,5 promille
  - 0,5 tot 1,5 promille
  - 1,5 tot 3 promille
  - 3 tot 4 promille
  - 4 promille en hoger
5. Welke stappen worden er door de politie en andere organisaties ondernomen om rijden onder invloed te voorkomen? Hoe sta jij tegenover die initiatieven?

Opricht 2: ongevallenstatistieken, België, 2001

Het Belgische Instituut voor de Verkeersveiligheid (BIVV) brengt elk jaar, in samenwerking met het Nationaal Instituut voor de Statistiek een analyse uit van de ontwikkeling van de ongevalcijfers.

Surf naar de website <http://www.bivv.be>, klik op "Publicaties & Materiaal" en ga naar "ongevallen statistieken".

Download van op deze locatie de tekst "Ongevallenstatistieken, België, 2001". Los nu aan de hand van deze tekst de onderstaande vragen op.

1. Hoeveel ongevallen met alcoholgebruik waren er in 2001? Hoeveel percent waren ongevallen met doden of ernstig gewonden?
2. Is de volgende uitspraak waar of niet waar? Waarom? Het percentage ernstige ongevallen met alcoholgebruik varieert sterk volgens de periode van de week.
3. Bij hoeveel percent van de bestuurders van een personenwagen, die betrokken waren bij een ernstig ongeval, werd alcoholgebruik vastgesteld? Binnen welke leeftijdscategorie stel je het hoogste percentage vast?
4. Op pagina 51 van de BIVV- brochure vind je een grafiek die een beeld geeft van de verkeersveiligheid op Europees vlak. Vergelijk de resultaten van België met die van de andere Europese landen.
5. In het tweede deel van de tekst wordt een overzicht gegeven van de verkeersveiligheidsactiviteiten van de federale politie. Hoeveel opgelegde alcoholtesten heeft de federale politie in 2001 uitgevoerd, en hoeveel ervan waren positief? Maak een onderscheid tussen testen die gedaan werden naar aanleiding van een ongeval en testen die werden gedaan tijdens een verkeerscontrole.

Evaluatie

Per groep geef je één verslag af aan je leerkracht. In dit verslag staan op een ordelijke manier de antwoorden op de vragen van de twee opdrachten. Vergeet niet om bij elk antwoord de bron te vermelden.

Jongeren en alcohol: een debat!

Doelstellingen

De leerlingen moeten het volgende kennen en/of kunnen:

- Op basis van hun eigen kennis een standpunt vormen omtrent een niet-triviaal probleem/onderwerp.
- Vertrekkende van een standpunt, relevante teksten en andere informatiebronnen opzoeken, selecteren en raadplegen.
- Argumenten pro of contra, die voortkomen uit een informatieve en/of persuasieve tekst, kunnen beoordelen op hun correctheid en relevantie voor het te voeren debat.
- Gevonden informatie omzetten in goed gestructureerde argumenten die hun betoog tijdens het debat ondersteunen.
- De argumenten op een zelfzekere en overtuigende wijze verwoorden en hierbij het juiste taalregister hanteren.
- Argumenten van andere leerlingen toetsen op hun juistheid op basis van eigen kennis.
- Argumenten van andere leerlingen ontleden en hierop adequaat reageren.
- De communicatievaardigheden van andere leerlingen en van zichzelf beoordelen en inschatten.

De leerlingen moeten de gerichtheid verwerven om:

- Verschillende soorten informatiebronnen te raadplegen.
- De waarde van informatiebronnen van het internet kritisch te beoordelen.
- Onbevooroordeeld en op respectvolle wijze te luisteren naar de argumenten van andere leerlingen.
- Non-verbaal gedrag van andere leerlingen in te schatten en eigen gepast non-verbaal gedrag in te zetten tijdens het debat.
- Ook in situaties waarin de leerling tot de minderheid behoort, zijn stem te laten horen.
- Open te staan voor kritiek van andere leerlingen en deze kritiek op een constructieve manier te gebruiken.

Studiemateriaal

De leerlingen gaan zelfstandig op zoek naar studiemateriaal ter voorbereiding van het debat. Hiervoor kunnen zij beroep doen op Internet, boeken, kranten en tijdschriften, ...

Verloop van de module

Deze module is opgebouwd uit drie fases, namelijk de individuele voorbereiding, het debat en de reflectie. In wat volgt geven we een korte uitleg over het verloop van de module. De leerkracht zal verder toelichten wat precies van je verwacht wordt in iedere fase.

Individuele voorbereiding

De klas wordt ingedeeld in groepjes. De leerkracht wijst iedere groep een andere thema toe waarover men moet debatteren. Je gaat in deze fase op zoek naar argumenten om je standpunt over het onderwerp te verdedigen.

Debat

In deze fase wordt er zowel gedebatteerd als geobserveerd. Diegene die observeert krijgt een observatieformulier. De leerling die debatteert, mag de schriftelijke voorbereiding uit de eerste fase gebruiken. Hier kan hij of zij tijdens het debat regelmatig op terugvallen om nieuwe argumenten aan te halen of om zijn argumenten beter te staven.

Reflectie

In het volgende lesuur reflecteer je samen met de leerkracht op de gevoerde debatten. Dit gebeurt op basis van de ingevulde observatieformulieren. De bedoeling van de reflectie is vooral om te kijken naar hoe jullie argumenteren.

Afspraken

Je geeft je schriftelijke voorbereiding voor het debat af aan de leerkracht. In dit verslag staat een overzicht van de argumenten die je gaat gebruiken tijdens het debat. Vergeet ook niet om aan het verslag een lijst met bronnen toe te voegen. Het gaat om bronnen die je geraadpleegd hebt om je argumenten op te bouwen. Tot slot geef je ook het ingevulde observatieformulier af.

Opdracht 1

Individuele voorbereiding

- Belangrijk is dat je deze fase individueel doorloopt.
- Ga op zoek naar pro of contra argumenten voor het thema dat jou is toegewezen door de leerkracht.
- Onderbouw je argumenten logisch.
- Zoek artikels in kranten, tijdschriften, boeken en op internetsites die jouw mening ondersteunen. Ook eigen ervaringen mogen aan bod komen tijdens het debat. Let wel: raadpleeg niet alleen de bronnen die vermeld zijn op het blad met hints!
- Wees kritisch.
- Bereid je ook al voor op argumenten die de tegenpartij kan gebruiken.
- Maak een overzicht van je argumenten. Dit overzicht mag je gebruiken tijdens het debat. Het dient ook om af te geven aan de leerkracht.
- Doe deze voorbereiding grondig, vermits de inhoud van de argumenten erg belangrijk is.

Opdracht 2

Debat

In deze fase heb je twee taken: in één debatronde ga je argumenteren over het toegewezen thema, in de andere debatronde(s) ga je observeren.

Observeren:

- Vul het observatieformulier nauwkeurig in.
- Kom niet tussen in het debat! Beperk je taak tot observeren.

Argumenteren:

- Maak tijdens het debat gebruik van je voorbereiding.
- Durf regelmatig het woord te nemen!
- Luister ook aandachtig naar de inbreng van anderen en reageer hierop.
- Kom niet nodeloos terug op dezelfde argumenten: bouw verder op wat reeds gezegd is.

Opdracht 3

Reflectie

- Wees kritisch over je eigen spreekgedrag en dat van anderen.
- Noteer voor jezelf enkele leerpunten over hoe je in de toekomst moet argumenteren.

Evaluatie

Je geeft je schriftelijke voorbereiding voor het debat af aan de leerkracht. In dit verslag staat een overzicht van de argumenten die je gaat gebruiken tijdens het debat. Vergeet ook niet om aan het verslag een lijst met bronnen toe te voegen. Het gaat om bronnen die je geraadpleegd hebt om je argumenten op te bouwen. Tot slot geef je ook het ingevulde observatieformulier af.

Puntenverdeling:

- schrijfvaardigheid: schriftelijke voorbereiding van het debat
+ lijst met bronnen
- spreekvaardigheid: inbreng in het debat

Werkdocument: observatieformulier

Wie observeer ik?

Illustreer aan de hand van enkele voorbeelden wanneer persoon X **tijdens het debat**:

- instemt (knikken, akkoord gaat met de ideeën van iemand anders, zijn mening opgeven, ...)

- afkeurt (afwijzend reageren, niet akkoord gaat met de groep, anderen overtuigen...)

- inpikt op wat anderen zeggen (luisteren en verderbouwen/reageren op anderen,...)

- afwijkt van het onderwerp

Illustreer volgende vragen over het taalgebruik aan de hand van enkele voorbeelden:

- Gebruikt X tussenwoorden? Zo ja, welke?

- Gebruikt X dialectwoorden? Zo ja, welke?

Na het debat: Duid op de schaal het antwoord aan op volgende vragen!

Is X een leidersfiguur binnen de groep?

1 _____ 2 _____ 3 _____ 4 _____ 5
helemaal niet   eerder niet   neutraal   eerder wel   helemaal wel

Brengt X regelmatig nieuwe argumenten aan?

1 _____ 2 _____ 3 _____ 4 _____ 5
helemaal niet   eerder niet   neutraal   eerder wel   helemaal wel

Reageert X op wat de anderen zeggen?

1 _____ 2 _____ 3 _____ 4 _____ 5
helemaal niet   eerder niet   neutraal   eerder wel   helemaal wel

Lukt het X om tussen te komen als hij of zij dat wil?

1 _____ 2 _____ 3 _____ 4 _____ 5
helemaal niet   eerder niet   neutraal   eerder wel   helemaal wel

Zijn de tussenkomsten van X meestal lang of kort?

1 _____ 2 _____ 3 _____ 4 _____ 5
meestal lang   eerder lang   neutraal   eerder kort   meestal kort

Volgt X het gesprek actief of passief?

1 _____ 2 _____ 3 _____ 4 _____ 5
helemaal actief   eerder actief   neutraal   eerder passief   helemaal passief